

Sygn. akt VIII U 2556/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodnicząca – Sędzia S.O. Danuta Dadej-Więsyk

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Tokarska-Jóźwik

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2017 roku w Lublinie

sprawy T. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

na skutek odwołania T. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 17 marca 2016 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala T. B. prawo do emerytury począwszy od dnia (...) roku.

Sygn. akt VIII U 2556/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 marca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił T. B. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego, co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Organ nie uznał jako pracy w takich warunkach okresu zatrudnienia od dnia 1 października 1991 roku do dnia 30 kwietnia 1995 roku w (...) na stanowisku „mł. elektromonter pogotowia elektroenergetycznego”, ponieważ stanowisko to jest niezgodne ze stanowiskiem wymienionym w przepisach resortowych (decyzja – k. 22 a.e.).

T. B. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury. Wskazał, że w spornym okresie pracował w warunkach szczególnych, co mogą potwierdzić zeznania świadków. Jednocześnie, w jego ocenie, przy ustalaniu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy powinien wziąć pod uwagę również okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) (odwołanie – k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji. Odnośnie okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) wskazał, że wnioskodawca nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach (odpowiedź na odwołanie – k. 3-4 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, co następuje:

T. B. urodził się w dniu (...). W dniu(...)roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłynął jego wniosek o przyznanie prawa do emerytury (wniosek – k. 1-4 a.e.).

Do wniosku dołączył świadectwa pracy, z których wynika, że w okresie od dnia 29 grudnia 1975 roku do dnia 30 czerwca 1982 roku, a także od dnia 21 grudnia 1983 roku do dnia 20 października 1990 roku pracował w Przedsiębiorstwie (...) w L. na stanowiskach elektromontera oraz elektromontera-brygadzisty. Ponadto dołączył świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, zgodnie z którym będąc zatrudnionym w (...) SA Oddział Z. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresach od dnia 22 października 1990 roku do dnia 30 września 1991 roku na stanowisku elektromontera pogotowia elektroenergetycznego, od dnia 1 października 1991 roku do dnia 30 kwietnia 1995 roku na stanowisku młodszego elektromontera pogotowia elektroenergetycznego, od dnia 1 maja 1995 roku do dnia 28 marca 2000 roku na stanowisku elektromontera urządzeń rozliczających oraz od dnia 29 marca 2000 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku na stanowisku starszego elektromontera urządzeń rozliczających (świadectwa pracy – k. 9, 11 a.e.).

Na podstawie powyższej dokumentacji organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, odmawiającą prawa do emerytury. Zakład nie uwzględnił okresu zatrudnienia w (...) SA od dnia 1 października 1991 roku do dnia 30 kwietnia 1995 roku, ostatecznie uwzględniając 4 lata, 7 miesięcy i 10 dni do pracy w warunkach szczególnych. Jednocześnie, zgodnie z decyzją, wnioskodawca spełnił wszystkie pozostałe przesłanki do przyznania emerytury wcześniejszej (decyzja – k. 22 a.s.).

T. B. z dniem 29 grudnia 1975 roku został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w L. na stanowisku pomocnika elektromontera, a następnie elektromontera (zeznania wnioskodawcy – k. 37v, 48 a.s., świadectwo pracy – k. 13 a.o. nr (...) – k. 22 a.s.).

W trakcie zatrudnienia w powyższym zakładzie pracy wnioskodawca wykonywał przebudowę linii niskiego i średniego napięcia. Polegało to na demontowaniu oraz montowaniu takich linii., wymianie słupów, rozciąganiu przewodów elektrycznych oraz podłączaniu ich do sieci elektrycznej. Ponadto zajmował się montażem, remontem i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych. Praca wykonywana była na wysokości przy wymianie linii napowietrznych i stacji transformatorowych. Wykonywana była niezależnie od warunków atmosferycznych. Elektromonterzy otrzymywali zupy regeneracyjne, mleko oraz odzież ochronną Poza pracą elektromontera wnioskodawca nie zajmował się innymi czynnościami (zeznania wnioskodawcy – k. 17v, 37v, 48 a.s., zeznania J. R. – k. 18 a.s., zeznania W. B. – k. 18 a.s.).

Stosunek pracy został rozwiązany z dniem 30 czerwca 1982 roku (świadectwo pracy – k. 13 a.o. nr (...) – k. 22 a.s.).

W dniu 21 grudnia 1983 roku T. B. zawarł kolejną umowę z Przedsiębiorstwem (...), na podstawie której został zatrudniony na stanowisku elektromontera w pełnym wymiarze czasu pracy. W dniu 21 maja 1987 roku otrzymał pozytywną ocenę z egzaminu na stanowisko elektromontera-brygadzisty, na którym został zaszeregowany od dnia 1 czerwca 1987 roku (umowa o pracę k. 30, protokół k. 35, angaż k. 37 a.o. nr (...) – k. 22 a.s.).

Podczas drugiego okresu zatrudnienia w tym zakładzie pracy wnioskodawca wykonywał takie same czynności jak w okresie od dnia 29 grudnia 1975 roku do dnia 30 czerwca 1982 roku. Dodatkowe obowiązki brygadzisty nie wpływały na zakres czynności jako elektromonter (zeznania wnioskodawcy – k. 17v, 48 a.s.).

Stosunek pracy został rozwiązany z dniem 20 października 1990 roku (świadectwo pracy k. 44 a.o. nr (...) – k. 22 a.s.).

W dniu 22 października 1990 roku T. B. zawarł z Rejonem (...) C. umowę o pracę, na podstawie której został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku elektromontera pogotowia elektroenergetycznego (umowa k. 6 części B a.o. – k. 30 a.s.).

Od dnia 1 października 1991 roku stanowisko wnioskodawcy zostało określone jako „mł. el.monter pogotowia elektroenergetycznego” (angaż k. 9 części B a.o. – k. 30 a.s.).

W dniu 1 maja 1995 roku wnioskodawca zawarł z zakładem pracy kolejną umową o pracę, na podstawie której został zatrudniony na stanowisku elektromontera urządzeń rozliczających, w pełnym wymiarze czasu pracy. Natomiast

od dnia 29 marca 2000 roku powierzone mu zostało stanowisko starszego elektromontera urządzeń rozliczających (umowa k. 18, angaż k. 48 części B a.o. – k. 30 a.s.).

W wyniku zmian organizacyjnych od dnia 10 grudnia 2010 roku pracodawcą wnioskodawcy stała się (...) Spółka Akcyjna Oddział Z. (informacja k. 110 części B a.o. – k. 30 a.s.).

Pomimo zmian nazw zajmowanych stanowisk pracy T. B. w trakcie zatrudnienia w powyższym zakładzie pracy zajmował się wykonywaniem tych samych czynności. Do jego obowiązków należało usuwanie awarii elektrycznych poprzez naprawianie przerwanych przewodów elektrycznych. W przypadku wystąpienia awarii przerywano pracę planowaną i wyjeżdżano w celu jej naprawy. Wnioskodawca wymieniał w tym celu izolatory na liniach średniego napięcia, bezpośrednio na takiej linii. Od kwietnia do listopada dokonywał przeglądów stacji i linii, wykonując pomiary, czyszczenie, malowanie stacji oraz wymianę odgromników i bezpieczników słupowych, a także wszystkie niezbędne naprawy. W okresie od marca do listopada do jego obowiązków należało również wykonywanie wycinki drzew i gałęzi pod liniami średniego i niskiego napięcia. W przypadku awarii pracownicy pogotowia elektroenergetycznego byli wzywani do pracy, wykonując od 3 do 4 dodatkowych wyjazdów w tygodniu, poza 8-godzinną normą pracy.

Wszystkie czynności były wykonywane przez minimum 2 elektromonterów. Co 5 lat należało zdać egzamin weryfikacyjny, który potwierdzał uprawnienia do wykonywania prac przy liniach energetycznych (zeznania wnioskodawcy – k. 37v, 48 a.s., zeznania E. K. – k. 47v-48 a.s.).

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony na podstawie wyżej wskazanych dowodów z dokumentów oraz zeznań wnioskodawcy i świadków.

Oceniając zeznania świadków Sąd uznał je w całości za wiarygodne. Zarówno J. R., jak i W. B. pracowali razem z wnioskodawcą w Przedsiębiorstwie (...) w L. jako elektromonterzy. Dzięki temu ich relacje pozwoliły na ustalenie szczegółowego zakresu obowiązków wnioskodawcy. Ich zeznania są logiczne, wewnętrznie spójne i tożsame z zeznaniami skarżącego. Zgodnie wskazali, że pracował on przy liniach niskiego i średniego napięcia oraz przy eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, w pełnym wymiarze czasu pracy. Podobnie należało ocenić zeznania świadka E. K., który pracował wspólnie z wnioskodawcą w (...) SA Oddział w Z.. Przedstawił on szczegółowy zakres czynności wykonywanych przez elektromonterów.

Odnosnie zeznań wnioskodawcy Sąd wskazuje, że są spójne i tożsame z zeznaniami przedstawionymi przez świadków. Sąd nie znalazł zatem podstaw, aby odmówić im wiarygodności.

Stan faktyczny został także ustalony w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów. Należy zauważyć, że zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Nie były ponadto kwestionowane przez żadną ze stron. Z tego względu Sąd obdarzył je wiarą w całości. W szczególności dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych pozwoliła ustalić okresy wykonywania pracy w warunkach szczególnych w obu zakładach pracy. Odnosnie zmiany nazwy stanowiska w (...) SA z elektromontera pogotowia elektroenergetycznego na młodszego elektromontera pogotowia elektroenergetycznego należy wskazać, że zgodnie z aktami osobowymi nie wpływało to w żaden sposób na zmianę zakresu obowiązków. Wnioskodawcy nadal wykonywał takie same czynności. Podobnie jak w przypadku przeniesienia na stanowisko elektromontera urządzeń rozliczających. Taka okoliczność została z resztą wyjaśniona w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 20 lipca 2015 roku (k. 11 a.e.), na podstawie którego organ rentowy uwzględnił pozostałe okresy wykonywania takiej pracy od dnia 22 października 1990 roku do dnia 30 września 1991 roku oraz od dnia 1 maja 1995 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku, czyli łącznie 4 lata, 7 miesięcy i 10 dni.

Sąd Okręgowy w Lublinie zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 887, tekst jedn. ze zmianami) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według art. 32. ust. 2 cytowanej ustawy za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a ponadto na dzień 1 stycznia 1999 roku osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Jedynym warunkiem, którego nie uznał organ rentowy było nieudowodnienie co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Odnośnie okresu wskazanego w decyzji od dnia 1 października 1991 roku do dnia 30 kwietnia 1995 roku Zakład nie kwestionował samego faktu zatrudnienia, ani nawet wykonywania pracy w warunkach szczególnych, wskazując jedynie na rozbieżność stanowiska wskazanego w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z przepisami resortowymi. Z kolei organ rentowy nie uwzględnił żadnego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) z powodu braku przedłożenia odpowiedniej dokumentacji.

Sąd Okręgowy wskazuje, że powyższe nie może być przyczyną odmawiającą wnioskodawcy możliwości przyznania prawa do emerytury. Jak stanowi art. 473 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1666, tekst jedn. ze zmianami) sąd rozpoznający sprawę z zakresu ubezpieczeń społecznych, przy ustalaniu spornych okoliczności może korzystać z wszelkich środków dowodowych, w szczególności może on w celu sprawdzenia faktów niewynikających dostatecznie z treści przedłożonych do sprawy dokumentów przeprowadzić dowód ze świadków lub z przesłuchania stron. Regulacja ta ma pierwszeństwo przed instrukcyjną normą przewidzianą w § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, zgodnie z którą okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów resortowych. Oznacza to, iż brak w świadectwie pracy informacji o tym, czy praca wykonywana była w szczególnych warunkach nie jest wiążący w postępowaniu sądowym i nie może powodować negatywnych konsekwencji dla pracownika w sytuacji, gdy innymi sposobami wykaże, że faktycznie świadczył pracę w szczególnych warunkach. Takie stanowisko zgodne jest również z poglądami orzecznictwa, które stoi na stanowisku, że świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym,

ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez takie organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadectwo pracy traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., które stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 14 grudnia 2004 roku, III AUa 2474/03, LEX nr 151770).

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło jednoznacznie ustalić, że T. B. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w następujących okresach:

- od dnia 29 grudnia 1975 roku do dnia 30 czerwca 1982 roku oraz od dnia 21 grudnia 1983 roku do dnia 20 października 1990 roku (łącznie 13 lat, 4 miesiące i 2 dni), będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) w L. na stanowisku elektromontera. Praca wykonywana przez wnioskodawcę jest wymieniona w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, w dziale II. „W energetyce”, tj. „Prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych”;

- od dnia 1 października 1991 roku do dnia 30 kwietnia 1995 roku (3 lata i 7 miesięcy), będąc zatrudnionym w (...) SA Oddział Z. na stanowisku młodszego elektromontera pogotowia elektroenergetycznego. Praca wykonywana przez wnioskodawcę jest wymieniona w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, w dziale II. „W energetyce”, tj. „Prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych”, a ponadto w załączniku nr 1 do zarządzeniu nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 roku w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, w dziale II, poz. 1, pkt 13. „elektromonter pogotowia elektroenergetycznego”.

Doliczając do powyższych okresów staż pracy w warunkach szczególnych uwzględniony przez organ rentowy w wymiarze 4 lat, 7 miesięcy i 10 dni Sąd ustalił, że odwołujący się był zatrudniony w takich warunkach przez łącznie 21 lat, 6 miesięcy i 11 dni. Tym samym należało uznać, że spełnił wszystkie ustawowe przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury wcześniejszej. Sąd zmienił zatem zaskarżoną decyzję i ustalił T. B. prawo do emerytury począwszy od dnia(...) roku, a więc od ukończenia przez niego wieku 60 lat.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.